

POSTANOWIENIE

Dnia 28 sierpnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Dariusz Zawistowski (przewodniczący)

SSN Paweł Grzegorzczak (sprawozdawca)

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Handlowego E. Spółki
Jawnej w L.

przeciwko K. S. i Syndykowi masy upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej
działalności gospodarczej B. S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 28 sierpnia 2019 r.,

zażalenia pozwanego K. S.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 28 lutego 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 lutego 2019 r. Sąd drugiej instancji - Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił skargę kasacyjną pozwanego K. S. złożoną od wyroku tego Sądu z dnia 12 czerwca 2018 r. oddalającego apelację pozwanych K. S. i B. S. od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 29 kwietnia 2016 r. w sprawie o zapłatę z powództwa Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowego „E.” Sp. j. w L.

Sąd Apelacyjny wskazał, że pozwany K. S. nie złożył wniosku o uzasadnienie wyroku Sądu drugiej instancji, podczas gdy warunkiem

dopuszczalności skargi kasacyjnej jest złożenie wniosku o doręczenie orzeczenia sądu drugiej instancji z uzasadnieniem stronie skarżącej (art. 398⁵ § 1 k.p.c.). W sprawie nie zachodziło współuczestnictwo jednolite po stronie pozwanych, toteż złożenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia przez pozwaną B. S. nie otworzyło drogi do zaskarżenia wyroku współpозwanemu K. S.

W zażaleniu na to postanowienie skarżący, działając przez pełnomocnika ustanowionego przez sąd, podniósł, że zawarte we wniosku o uzasadnienie wyroku sformułowanie „działając imieniem mojej Mocodawczyni” stanowiło oczywistą omyłkę i nie przesądzało o działaniu uprzedniego pełnomocnika jedynie na rzecz pozwanej B. S., skoro pełnomocnik ten reprezentował oboje pozwanych, a pełnomocnictwo nie zostało wypowiedziane ani nie wygasło. Powołał się także na pisemne oświadczenie składającego wniosek pełnomocnika procesowego pozwanych, zgodnie z którym użyte w osnowie wniosku sformułowanie sugerujące działanie jedynie w imieniu B. S. miało charakter omyłki, a czynność była dokonywana w imieniu obojga mocodawców.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury i piśmiennictwa, w świetle art. 398⁵ § 1 k.p.c., w sytuacji, w której kwestionowane orzeczenie sądu drugiej instancji podlega doręczeniu z uzasadnieniem jedynie na wniosek, warunkiem otwarcia terminu do złożenia skargi kasacyjnej, a w konsekwencji jedną z przesłanek dopuszczalności skargi, jest doręczenie stronie skarżącej, na jej wniosek złożony w przepisany terminie, orzeczenia z uzasadnieniem (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2018 r., II CZ 98/17, OSNC 2018, nr 10, poz. 102 i powołane tam wcześniejsze orzecznictwo). W przypadku współuczestnictwa procesowego warunek ten musi spełnić każdy ze współuczestników, występując z wnioskiem o sporządzenie uzasadnienia i doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem, chyba że współuczestnictwo ma charakter jednolity (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2002 r., I PKN 343/01, OSNP-wkładka 2002, nr 17, poz. 12, z dnia 10 sierpnia 2004 r., IV CK 270/04, niepubl., i z dnia 8 września 2009 r., I UK 151/09, niepubl.).

Pełnomocnik procesowy legitymujący się pełnomocnictwem lub pełnomocnictwami procesowymi pochodzącymi od współuczestników sporu może dokonywać czynności procesowych w imieniu wszystkich mocodawców lub tylko niektórych. Czynność podjęta w imieniu jednego współuczestnika nie ma jednak skutków w sferze prawnej pozostałych, chyba że współuczestnictwo ma charakter jednolity (art. 73 § 1 i 2 k.p.c.). Dlatego też pełnomocnik procesowy powinien starannie baczyć na to, w czym imieniu - wszystkich współuczestników, niektórych, czy tylko jednego z nich - zamierza dokonać konkretnej czynności procesowej.

Ocena skutków oświadczeń procesowych stron wymaga jednak ich uprzedniej wykładni, co odnosi się także do oświadczeń stanowiących element wniosku o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem w zakresie tego, w czym imieniu wniosek został złożony. Jeżeli zatem na podstawie kontekstu językowego obejmującego całą treść oświadczenia, a w razie potrzeby także przy uwzględnieniu innych okoliczności, można przyjąć, że pełnomocnik procesowy dokonał czynności procesowej w imieniu obojga pozwanych współuczestników, a użyte w piśmie sformułowanie sugerujące odmienny wniosek stanowiło jedynie *falsa demonstratio*, odrzucenie skargi kasacyjnej z powodu uprzedniego niezłożenia wniosku o uzasadnienie wyroku byłoby wadliwe (por. odpowiednio postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2017 r., III CZ 43/17, niepubl. i z dnia 9 marca 2018 r., I CZ 30/18, niepubl.).

W okolicznościach sprawy w nagłówku pisma obejmującego wniosek o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie wyroku z uzasadnieniem oznaczono jako stronę pozwaną oboje współuczestników - B. S. i K. S. - reprezentowanych przez adwokata M. Z. Sytuacja procesowa obojga współuczestników w dacie złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku była tożsama. Po doręczeniu na adres pełnomocnika procesowego odpisu wyroku z uzasadnieniem oboje współuczestnicy podjęli analogiczne czynności procesowe, zmierzające do złożenia skargi kasacyjnej. Wnioski obojga współuczestników o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej i ustanowienie pełnomocnika w postępowaniu kasacyjnym zostały uwzględnione. Poza sporem było, że umocowanie pełnomocnika procesowego do działania w imieniu każdego ze współuczestników nie wygasło. Z materiału sprawy nie wynikały przy tym żadne okoliczności, które mogłyby racjonalnie uzasadniać

intencję ograniczenia skutków czynności procesowej w postaci złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku do sfery prawnej pozwanej B.S., przy jednoczesnym pominięciu pozwanego K. S..

W tym stanie rzeczy, uwzględniając kontekst złożonego oświadczenia procesowego, stanowisko składającego to oświadczenie pełnomocnika i okoliczności sprawy, należało przyjąć, że zawarta we wniosku o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie wyroku z uzasadnieniem wzmianka o działaniu w imieniu „mocodawczyni” miała charakter oczywistej omyłki, a wniosek został złożony w imieniu obojga mocodawców - współuczestników procesowych, w tym skarżącego K. S.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw